

Z ústavněprávního hlediska není rozhodné, která část státní moci ponese (finanční) odpovědnost za náklady marného exekučního řízení

1.12.2023 - | Ústavní soud ČR

I. senát Ústavního soudu (soudce zpravodaj Tomáš Lichovník) zčásti zamítl a zčásti odmítl ústavní stížnost České republiky - Ministerstva financí proti usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 6. 2021 č. j. 20 Cdo 2871/2020-518, jelikož neshledal porušení ústavně zaručených práv.

Napadené usnesení Nejvyššího soudu lze označit za jednu ze závěrečných fází více než 20 let trvajících soudních sporů souvisejících s „vytunelováním“ dané obchodní společnosti. V roce 1997 Ministerstvo financí (stěžovatelka) nařídilo nucený přechod fondů obhospodařovaných touto společností na vedlejší účastnici (investiční společnost). Nejvyšší soud v roce 2014 zvrátil předchozí rozhodnutí soudů nižších instancí a dovedl, že stěžovatelka není odpovědna za škodu ve výši přesahující 2 miliardy Kč, kterou údajně měla způsobit vedlejší účastnici. Tato částka již nicméně byla stěžovatelkou vedlejší účastnici na základě pravomocného rozsudku odvolacího soudu vyplacena. Jelikož vedlejší účastnice prostředky odmítla vydat a svou žalobu o náhradu škody vzala zpět, zahájila stěžovatelka další soudní spor. V něm nalézací i odvolací soud následovaly předchozí právní názor Nejvyššího soudu a žalobě stěžovatelky vyhověly. Na základě jejich rozhodnutí vedlejší účastnice přistoupila k navrácení již zmíněné částky 2 miliard Kč (jistina), nicméně odmítla do definitivního vyřešení mimořádných opravných prostředků uhradit úroky z prodlení související s předmětnou jistinou. Poslední mimořádný opravný prostředek vedlejší účastnice, stížnost k Evropskému soudu pro lidská práva, byla odmítnuta v roce 2019. Vedlejší účastnice ale ani poté úroky neuhradila.

Stěžovatelka reagovala podáním návrhu na nařízení exekuce. Vedlejší účastnice se bránila návrhem na její zastavení, kterému vyhověl až Nejvyšší soud. Stěžovatelka se ústavní stížností domáhala zrušení usnesení Nejvyššího soudu, neboť byla přesvědčena, že jím bylo porušeno její právo na spravedlivý proces a právo na ochranu majetku. V průběhu se proti výroku napadeného usnesení o nákladech exekuce bránil také exekutor vymáhající pohledávku stěžovatelky v původním řízení, kterému Ústavní soud vyhověl. To přimělo Nejvyšší soud k vydání nového rozhodnutí, kterým výrazně zvýšil odměnu exekutora a uložil její zaplacení stěžovatelce.

Právní věty:

Podle ustálené judikatury Ústavního soudu (např. nález ze dne sp. zn. III. ÚS 2856/21) selže-li stát v tom, že rozhodnutí obecných soudů v exekučním řízení nejsou materiálně vykonatelná a exekuce je zastavena, nemůže z toho být automaticky pro účely rozhodování o náhradě nákladů povinného dovozováno zavinění na skončení exekučního řízení na straně oprávněného. Místo toho by měl obecný soud zvažovat, zda v takovém případě nejsou dány podmínky pro aplikaci moderačního práva ve smyslu § 150 o. s. ř.

Tento právní názor se ovšem neuplatní v případě, že oprávněným je orgán státní moci, neboť z ústavněprávního hlediska není rozhodné, která část státní moci ponese (finanční)

odpovědnost za náklady marného exekučního řízení.

<https://www.usoud.cz/aktualne/z-ustavnepravniho-hlediska-neni-rozhodne-ktera-cast-statni-moci-ponese-financi-odpovednost-za-naklady-marneho-exekucniho-rizeni>